

وزراء فعلى هشت ماه نيست كه روى كار آمده‌اند و اگر سر كار والا هشت ماه قبل از وزير فوائدها عامه سؤال كرده‌ايد مربوط بوزير فوائدها عامه فعلى نيست بعلوه سابقه مجلس را كه مدرك خودتان قرار داده‌ايد اين است كه در اول جلسه مثل آقاى كازرونى و آقاى پوررضا ياساير آقاىيان كه ياد آورى كرده و سؤال خود را نمودند و از طرف وزير هم جواب داده شد و بعلوه اجبارى نيست كه از طرف وزير گفته شود فلان آقا بفرمائيد سؤال بكنيد

البته وقتى وزير در مجلس حاضر شد بايد نماينده ياد آورى كرده سؤال خود را بنمايد .

در هر حال گمان ميكنم مراجعه ب نظامنامه داخلى رفع اشكال سر كار والا را بكنند و باز هم تكرر ميكنم هيئت وزراء فعلى هشت ماه نيست كه روى كار آمده‌اند و يك قسمت از مذاكراتى كه در اينجا مى‌شود راجع بوزراء حاله نيست

(مجلس هفت ساعت از شب گذشته ختم شد)

رئيس مجلس - مؤتمن الملك

جلسه ۲۶۷

صورت مشروح مجلس
ليله چهارشنبه ۱۲ ثور ۱۳۰۲
مطابق ۱۵ رمضان ۱۳۴۱

(مجلس چهار ساعت و ربع كم)

از شب گذشته برياضت آقاى مؤتمن الملك تشكيل گرديد)

صورت جلسه ليله دوشنبه ۱۰ ثور

آقاى اميرناصر قرائت نمودند
رئيس - آقاى حاج شيخ اسدالله (اجازه)

حاج شيخ اسدالله - بنده بعد از تصويب صورت جلسه عرضى دارم

رئيس - نسبت بصورت جلسه مخالفى نيست بفرمائيد

حاج شيخ اسدالله - راجع به كميسيون عدليه بنده اطلاع درستي ندارم كه انتخابات آنجا چه شد تمام شديا خير اگر اعضاء آن انتخاب شده باشند چون مطالب و اصلاحات لازمه است كه وزارت عدليه در نظر گرفته است و بايد اصلاح شود از مقام محترم رياضت تقاضا دارم كه با اعضاء كميسيون عدليه امر فرمايند كميسيون را تشكيل داده و اعضاء رئيسه خود را معين كنند براى آنكه اصلاحاتى كه لازم است زودتر بآن كميسيون ارجاع شده و تكليف آنها معين شود

رئيس - آقاىيان مشغول انتخاباتى شدند ولى چون مطابق نظامنامه عده كافى نبود رائى كه داده شده است باطل است اگر بوجود كميسيون عدليه اهميت داده مى‌شود در موقع تنفس ممكن است مجدداً راي بدهند و اعضاء كميسيون انتخاب شوند

بعد از انتخابات البته هر چه زودتر تشكيل خواهد شد .

عده كه مطابق نظامنامه براى راي دادن كافى هستند ۶۸ نفر مى‌باشند و گوياد عده‌اى كه راي داده‌اند ۶۳ نفر بوده‌اند آقاى دانش از وزارت ماليه سؤال دارند

دانش - يك مالياتى بعنوان (انكيتا كس) بميزان صد بيت و پنج از بابت نطف جنوب از طرف دولت انگليس دريافت ميشود در صورتى كه هيچ ارتباطى با سهم دولت ايران نداشته .

خواستم ببينم در اين سنوات اخير آيا اين ماليات شامل سهم دولت هم ميشده است يانه و همينطور خواستم سؤال كنم كه دولت چه اقداماتى در تقطيش محاسبات و دفاتر كمپاني بعمل آورده و آيا در عبادان مفتش براى رسيدگى بميزان نطفى كه حمل ميشود و مبلغى كه بفروش ميرسد و سهم دولت و رسيدگى ب دفاتر كمپاني هست يانه

معاون وزارت ماليه - سهم دولت از عايدات نطف بميزان صد ۱۶ قبل از وضع آن مالياتها بود .

راجح به تقطيش هم كه سؤال فرمودند دولت در نظر دارند موادى كه براى اين كار لازم است نوشته و اينكار را اصلاح كند و در صدد هم هست

رئيس - راپورت كميسيون بودجه راجع ب بودجه مملكتى رسيده است آقاىيان مبل دارند طبع و توزيع شود يائينكه همين امشب جزع دستور شود

يك نفر از نمايندگان - قرائت شود .

رئيس - آقاى سليمان ميرزا (اجازه)

سليمان ميرزا - مختصر اصلاحاتى است كه در مواد بودجه مملكتى شده و محتاج طبع و توزيع هم نيست گمان ميكنم اگر يك مرتبه خوانده شود آقاىيان هم مخالف نباشند كه همين امشب مطرح شده و تكليف آن معين شود

(راپورت كميسيون بودجه راجع بماده ۳ و ۷۰۴ بشرح ذيل قرائت شد)

پيشهادى را كه در موقع مذاكره لايحه بودجه مملكتى هذه السنه از طرف آقاىيان نمايندگان محترم تقديم

مجلس شوراى ملي كرده بودند در كميسيون بودجه مطرح و نسبت بمواد ۳ و ۴ و ۷۰۴ كميسيون اصلاحات ذيل را براى تصويب بمجلس شوراى ملي پيشهاد مي‌نمايند .

ماده ۳ - پرداخت يك دوازدهم ماهيانه از اعتبارات مصوبه در فقرات ۷۰۵ و ۷۰۸ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۸ ماده اول مو كول بتقديم بودجه هاى تفصيلى آن بمجلس و صدور اجازه ثانوى است .

طرز پرداخت قسمت ۱۳ از ماده ۱ مطابق ماده واحده است كه راجع ببودجه

وزارت جنگ و ترتيب پرداخت آن بالا - استقلال تصويب و خارج از اين لايحه است بودجه تفصيلى كه در اين مساده قيد شده است بايد متضمن ملىه مخارج و حقوق هذه السنه هر وزارتخانه و مطابق قانون استخدام باشد .

ماده ۴ - ميزان مصرف اعتبار مملكتى كه در بودجه منظور شده است نبايد از يك دوازدهم آن در هر برج تجاوز كند و پرداخت ميزان ماهيانه مذكور بايد با تصويب كتيبى هيئت وزراء بعمل آيد و وزارت ماليه مكلف است كه صورت جزء آن را تازه روز از آخر هر برج بمجلس تقديم نمايد و اين وجه نبايد بهيچ وجه بمصرف حقوق ادارى و وظيفه و شهرى و اضافه حقوق و امثال آن برسد .

ماده ۷ - پرداخت وجوه براى خدمات انجام شده يا تسليم اموال بعمل خواهد آمد .

رئيس - ماده ۳ مطرح است . (مجدداً بشرح سابق قرائت شد)

مخبر - اين ماده ۳ تفاوتى كه با ماده ۳ خود لايحه پيدا كرده است قسمت دومى است كه بر حسب پيشهاد خود بنده راجع بطرز پرداخت بودجه وزارت جنگ علاوه شده است .

در ماده سوم يك مذاكراتى در جلسه سابق شد پيشهادى هم آقاى معتمد - السلطنه كرده بودند راجع باينكه رقم ۱۸ كه مربوط بوظائف و شهرى است استثناء شده و بعد از تقديم بودجه تفصيلى بمجلس محتاج با اجازه ثانوى مجلس نباشد .

بنده هم همينطور موافقت كردم ولى متأسفانه امروز در كميسيون اين قسمت قابل قبول نشد و آقاىيان در نظر گرفتند كه چون يارسال قانونى براى مستمرى و شهرى وضع شد قبل از اينكه مجلس اجازه ثانوى بدهد لازم است بهيچيد نتيجه عمل يارسال چه بوده و بعد اجازه بدهد باين جهت است كه قسمت ۱۸ هم مثل سابق بعال خود باقى ماند و از پيشهاد آقاى معتمد السلطنه ذكرى نشده است .

اين موقوف كميسيون است و از نقطه نظر اينكه بنده هم مخبر كميسيون هستم عين موقوف كميسيون را بعرض رسانيدم ولى خود بنده هم باين قسمت تصويب كميسيون مخالفم و در ضمن مذاكرات مخالفت خود را بعرض خواهم رسانيد .

رئيس - اگر بخواهيد مخالفت بفرمائيد بايد از مخبرى كميسيون استعفاء بدهيد .

مخبر - در اين قسمت البته بنده دفاع نميكنم .

رئيس - آقاى اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان - در جلسه گذشته نسبت بماده ۳ جمعى از آقاىيان نماياندن مخالفت كردن من جمله بنده بودم خلاصه عرض آن شب بنده اين بود كه نسبت بتمام

وزارت خانه ها بايد بيك نظر ملاحظه شود و تسهيلاتى كه براى يك يادو وزارت خانه منظور ميدارند بايد نسبت بتمام وزارتخانه ها منظور بدارند .

اين بودجه كه تصويب شود مأمورين وزارت ماليه حقوق خود را دريافت خواهند نمود ولى مأمورين ساير وزارتخانه ها بانظر خواهند ماند .

بنده مخالف نيستم كه چرا اعضاء ماليه حقوق خود را دريافت ميدارند حقاً هم بعد از تقديم بودجه تفصيلى بمجلس بايد حقوق خود را بگيرند . مخالفت بنده از اين است كه چرا ساير وزارتخانه ها پس از تقديم بودجه تفصيلى بمجلس نبايد حقوق خود را بگيرند مثلاً اجزاء تلگرافخانه كه شهارا هم خدمت ميكنند حقوق خودشان را دريافت ندارند و منتظر تصويب بودجه هاى تفصيلى باشند و حال آنكه پس از تقديم بودجه هاى تفصيلى بمجلس آنها حق دارند حقوق خودشان را دريافت نمايند مثلاً معلمين مدارس كه حقوق آنها خيلي هم كم است و كمال ضرورت را هم دارد كه مقررى آنها پرداخته شود زيرا محلى براى مخارج خودشان ندارند با اينحال بايد منتظر گذشتن بودجه تفصيلى و اجازه ثانوى مجلس باشند !!

بنده هر چه فكر كردم علت اين تبعيض را نفهيدم شاهزاده نصرت الدوله آنشب يك جوابى بنده دادند كه خلاصه جواب ايشان اين بود كه اگر ما اجازه بدهيم كه پس از تقديم بودجه هاى تفصيلى بمجلس يك دوازدهم را خرج كنند ممكن است خرجى كه ميكنند برخلاف قانون استخدام باشد در صورتى كه ما مخصوصاً در ماده سوم قيد كرده ايم بودجه هاى تفصيلى را كه وزارتخانه ها بمجلس تقديم مي‌دارند بايد مطابق قانون استخدام باشد و اگر بودجه هاى تفصيلى را كه بمجلس مي‌فرستند با قانون استخدام تطبيق نكند مطابق اين ماده بايد آنها را رد كرد بنده نميدانم مقصود شاهزاده نصرت الدوله از اين جواب چه بود و در كميسيون چه نظريه بود كه مجدداً قائل باين تبعيض شده‌اند

رئيس - آقاى آقا سيد يعقوب (اجازه)

آقا سيد يعقوب - بنده خيلي تعجب ميكنم از فرمايش آقاى اقبال السلطان كه مي‌فرمايند براى چه بوزارتخانه ها حقوق ندهند تا بودجه از مجلس بگذرد .

آقا - بودجه حتماً بايد از مجلس بگذرد و مجلس در بودجه نظر كنند . مي‌فرمايند

وزارت ماليه قبل از تصويب بودجه تفصيلى حقوق بگيرد ساير وزارتخانه ها هم بگيرند در صورتى كه حتماً لازم است بودجه تفصيلى بتصويب مجلس برسد . بايد حقوق مجلس محفوظ بماند بايد بدولت فشار بياورند كه در ظرف يكى دو هفته بودجه هاى تفصيلى را به مجلس بفرستند و ايرادى هم كه بنده دارم اين است كه چرا وزارت ماليه را استثناء كرده‌اند

آقا - بودجه حتماً بايد از مجلس بگذرد و مجلس در بودجه نظر كنند . مي‌فرمايند

وزارت ماليه قبل از تصويب بودجه تفصيلى حقوق بگيرد ساير وزارتخانه ها هم بگيرند در صورتى كه حتماً لازم است بودجه تفصيلى بتصويب مجلس برسد . بايد حقوق مجلس محفوظ بماند بايد بدولت فشار بياورند كه در ظرف يكى دو هفته بودجه هاى تفصيلى را به مجلس بفرستند و ايرادى هم كه بنده دارم اين است كه چرا وزارت ماليه را استثناء كرده‌اند

آقا - بودجه حتماً بايد از مجلس بگذرد و مجلس در بودجه نظر كنند . مي‌فرمايند

آلان دوماه است که از سال میگذرد هنوز بودجه تفصیلی را بمجلس نیاورده اند اعضا ادارات هم برای رسیدن حقوقشان نباید بدولت فشار بیاورند تقصیر مجلس چیست؟ چرا وزراء تا کنون بودجه تفصیلی را بمجلس نفرستاده اند آقای اقبال السلطان ایراد می کنند که چرا اعضا وزارت مالیه حقوق بگیرند و سایر وزارتخانه ها نگیرند؟ بنده عرض میکنم وزارت مالیه هم نباید حقوق بگیرند باید تمام وزارتخانه ها بودجه های تفصیلی خودشان را بمجلس بفرستند و مجلس اجازه ثانوی بدهد آنوقت حقوق آنها پرداخته شود.

رئیس - آقای معتمد السلطنه (اجازه)

معتمد السلطنه - بنده در جلسه سابق نسبت بماده ۳ جزنمره ۸ کمیسیون بودجه پیشنهادی تقدیم کردم و تقاضا نمودم رقم ۱۸ از ماده ۳ که مربوط بشهریه و مستمری است حذف شود.

پیشنهاد بنده هم بعد از مذاکرات و توضیحاتیکه بعرض مجلس رسید قابل توجه شد و امروز در کمیسیون بودجه مطرح شد متأسفانه اینک در مجلس قابل توجه شده بود در کمیسیون بودجه رد شده است و بنده در مخالفت خودم نسبت باین قسمت مخالف هستم زیرا این نظریه کمیسیون را مطابق توضیحاتیکه قبلاً عرض کردم غیر عملی میدانم مخصوصاً نسبت بمستمریات.

آقایان باید در نظر داشته باشند که مستمریات قریب ۴۰-۵۰ هزار قلم است و از سه حال هم خارج نیستند یا مستمریاتی است که در سینه قوی ثیل ۱۳۲۵ بتصویب مجلس رسیده است یا مستمریاتی است که ریشه اش همان مستمریات قوی ثیل ۱۲۵ است منتهی صاحبان آنها متوفی شده و مطابق قانون وظائف درباره وراث آنها ۱۵ ساله برقرار شده است قسمت ۳ هم مستمریاتی است که بمرو در مجلس و در ادوار مجلس تصویب شده و هیچکدام مستمریات غیر قانونی نیست و بنده هر چه فکر میکنم گذشته از این که در این مدت کم دوره چهارم مراجعه و رسیدگی بجهل پنجاه هزار قلم مستمریات غیر عملی است شاید اگر این نظریه در مجلس تصویب شود بالنتیجه در هذالسنه بکلی تکلیف مستمری و شهریه ها معوق خواهند ماند.

بعلاوه تصور میکنم رسیدگی باقلام مستمریها هیچ نتیجه نداشته باشد اگر آقایان موافقت بفرمایند ممکن است نسبت باقلام شهریه که صورت آن امروز از طرف دولت بکمیسیون رسیده تجدید نظری شده و قانون جدیدی برای آنها وضع شود ولی نسبت بمستمریات بنده هر گونه ملاحظاتی را غیر عملی میدانم مگر اینکه اجازه داده شود مطابق ترتیبیکه در سینه ماضیه پرداخته اند امسال هم پرداختند و هر گاه نظامنامه

داخلی بنده اجازه بدهد از مقام محترم ریاست تقاضا میکنم پیشنهادیکه در جلسه قبل تقدیم کردم و قابل توجه هم شد مجدداً در مجلس مطرح شود که تکلیف آن در مجلس معلوم شود.

رئیس - ممکن است در مجلس مطرح شود. آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - بنده هم مخالفم.

رئیس - آقای حاج میرزا مرعشی (اجازه)

حاج مرعشی - بنده هم مخالفم. رئیس - آقای رئیس التجار

(اجازه)

رئیس التجار - بنده هم مخالفم.

رئیس - آقای کازرونی

(اجازه)

آقای میرزا علی کازرونی - خلاصه

فرمایش آقا این است که حقوق مستخدمین اگر تأخیر شود عیبی ندارد لکن در پرداخت مستمری و شهریه ها يك شدت لزومی تصور فرموده اند که تأکید دارند قبل از اینکه صورت آنها بمجلس آمده و تصویب شود پرداخت شود حالا این مسئله چه فلسفه و صورتی دارد که مستخدمین در صورتیکه باید بروند زحمت بکشند و حقوق بگیرند تا بودجه تفصیلی آنها بمجلس نیاید و بتصویب مجلس نرسند نباید حقوق بگیرند ولی مستمری و شهریه همان شهریه که آقایان می دانند اغلب آنها در چه وقت و برای چه برقرار شده است بایستی داده شود بنده نمیدانم اگر نظر آقا در مجلس پیشرفت کند و تصویب شود که حقوق مستخدمین وزارتخانه ها و ادارات تا رسیدن بودجه تفصیلی و صدور اجازه ثانوی مجلس پرداخته نشود و مستمری و شهریه ها پرداخته شود چه باید کرد.

بعقیده بنده عقلاً و شرعاً این کار خیلی بدی است و انکساست بدی هم دارد از این جهت بنده کاملاً با نظریه کمیسیون موافقم و حقیقتاً هم تقدیس میکنم این نظریه را زیرا خیلی عاقلانه است.

مخبر - چون نظر کمیسیون از هر دو طرف سوء تعبیر میشود مجبور بطور تفصیل نظریه کمیسیون را برای آقایان شرح بدهم و در موضوع آن مطلبی که در اول جلسه عرض کردم که من در حالتیکه شرافت مخبری کمیسیون بودجه را دارم با این حال بایک قسمت از راپرت کمیسیون مخالفم این مطلب را توضیح میدهم که این مسئله سابقه دارد و مخبر کمیسیون میتواند هم نظریات کمیسیون را اظهار کند و هم دفاع کند و هم عقیده خودش را اظهار دارد. اگر آقایان در نظر داشته باشند مخصوصاً در موقعی که شاهزاده محمد هاشم

میرزا مخبر کمیسیون فوائد عامه بود همین ترتیب پیش آمد سایرین هم همین سابقه را در مجلس گذارده اند و گمان میکنم این سابقه منطقی هم باشد.

آقای اقبال السلطان در ضمن مذاکراتی که فرمودند فرمودند که بنده در جلسه سابق عرض کرده ام که اگر امروز ما این اجازه را بدهیم مبتسر هم فردا که بودجه ها را آوردند مخالف با قانون استخدام باشد آنوقت ما نتوانیم جلو برداخت آنها بگیریم در صورتی که بنده اینطور عرض نکردم.

این توضیح را که عرض کنم اگر آقای کازرونی قدری دقت فرمایند در ضمن جواب ایشان هم داده شده است زیرا همان طور که آنشب بطریقیکه حالا آقای اقبال السلطان فرمودند عرض نکردم همانطور هم این اشتباهاتی که بنظر آقای کازرونی تبیض میآید بکلی مغایر با نظر کمیسیون است.

کمیسیون این نظر را ندارد که اگر بودجه تفصیلی بمجلس آمد و مخالف با قانون استخدام بود نمیتواند جلو برداخت آنها بگیرد کمیسیون این نظر را هم ندارد که باید مستخدمین دولت بدون حقوق خدمت کنند نظر کمیسیون این است که بودجه های تفصیلی وزارتخانه ها و قسمت هایی که محتاج ببودجه تفصیلی است باید برطبق قانون استخدام نوشته شود.

اگر قبل از اینکه بودجه تفصیلی به تصویب مجلس برسد چنانچه در لایحه دولت تقاضا شده بود ما اجازه میدادیم که بمجلس فرستادن بودجه های تفصیلی بمجلس حق داشته باشند يك دوازدهم از اعتبار مصوبه را درآم خرج کنند البته تا بودجه تفصیلی بمجلس نیاید يك دوازدهم از اعتبار مصوبه دریافت نمیشد و از موقعی میتوانستند يك دوازدهم را دریافت دارند که بودجه های تفصیلی را بمجلس فرستاده و رسید از اداره مجلس میگرفتند آنوقت اگر پس از پنج یا شش روز کمیسیون میدید بودجه هایی را که فرستاده اند مطابق با قانون استخدامی که همه ما علاقه مند باجرای آن هستیم نیست بموجب رایی که داده ایم دولت بدون اجازه ثانوی مشغول گرفتن يك دوازدهم ها شده است آنوقت تکلیف ما چیست تکلیف کمیسیون این است که بیاید بمجلس پیشنهاد کند بودجه فلان وزارتخانه رسید ولی چون مطابق با قانون استخدام نبود ما آنرا رد کردیم حالا هم آمده ایم و پیشنهاد میکنم رایی که برای دریافت يك دوازدهم ها داده اید نقض کنید تا بودجه ها مرتب کرده و مجدداً تقدیم مجلس نمایند.

ما نخواستیم خودمان را گرفتار يك ناسخ و منسوخهایی کرده باشیم و الا بدیهی است تا موقعی که مجلس هست حق جلوگیری از هر وجهی ولو اینکه تصویب هم شده باشد دارد

ولی ما الزام و اجباری نداریم در صورتی که هم ما و هم دولت موافقم که بودجه های تفصیلی باید بمجلس بیاید و این کار هم چندان طولی ندارد در ظرف يك روز یا سه روز یا يك هفته بعد دولت میتواند بودجه ها را بمجلس بفرستد و هر چه بخواهند بیشتر بمستخدمین خدمت کنند باید در این باب تسریع کنند و پس از رسیدن بودجه های تفصیلی البته ما هم ادارات را معطل نخواهیم گذارد که جزء جزء و قلم ب قلم آنها را تصویب بکنیم.

البته پس از رسیدن بودجه های تفصیلی میتوانیم اجازه ثانوی بدولت بدهیم که يك دوازدهم یا دو دوازدهم از اعتبارات مصوبه را خرج کنند تا بودجه ها بتصویب مجلس برسد ولی اگر بودجه ها بمجلس آمد و دولت هم يك ماده واحد برای پرداخت يك دوازدهم همراه آن بودجه ها فرستاد و ما دیدیم بودجه ها مطابق با قانون استخدام نمیکند فوراً دولت را متذکر میشویم که چون بودجه ها مخالف با قانون استخدامند آنها را برده تصحیح نموده و عودت دهید دیگر محتاج به نقض رای امشبان هم نیستیم در صورتیکه ما الزامی نداریم این اجازه را امشب بدهیم این بود عراضی که بنده در آن شب عرض کردم.

اما اینکه میفرمایند چرا اینطور کردید تصور میکنم در ذیل این عراضی که عرض کردم علت بخوبی معلوم شده باشد اما کاملاً علاقه مندیم که در هذالسنه يك بودجه مطابق قانون استخدام نوشته شود و تصور میکنم بهترین راه برای نیل باین مقصود این است که اجازه پرداخت ندهیم تا وقتی که بودجه های تفصیلی را بمجلس بفرستند و وقتی بودجه های تفصیلی را فرستادند و ما دیدیم مطابق با قانون استخدام است بدون اینکه خودمان را معطل کنیم میتوانیم اجازه پرداخت يك دوازدهم یا دو دوازدهم آنرا بدهیم چنانچه امروز در حضور آقای رئیس الوزراء و آقای وزیر امور خارجه این مذاکره را میکردیم.

در پانزده روز قبل این مسئله در کمیسیون مطرح بود که يك قسمت از بودجه های تفصیلی حاضر شده و بطوری که آقای وزیر امور خارجه اظهار فرمودند مطابق با قانون استخدام هم میباشد پس این مسئله اشکالی ندارد ممکن است امشب که ما این لایحه را تصویب کردیم سه روز یا ده روز دیگر یا فردا دولت بودجه های تفصیلی را بمجلس بفرستند آنوقت صدور اجازه ثانوی را تقاضا نمایند.

اما نسبت بفرمایش آقای کازرونی که نسبت بشهریه و مستمری فرمودند که ترتیبی که ایشان اظهار داشتند بر خلاف نظریه کمیسیون میباشد.

زیرا چنانچه عرض کردم کمیسیون هیچ نظر تبعیضی نسبت باین ارقام نداشته است .

آقای معاون وزارت مالیه در این باب خوب توضیح دادند که هیچ ترجیحی باعضاء مالیه در این باب داده نشده بنده هم عرض میکنم که در این باب هیچ ترجیحی بوزارت جنگ و نه بدربار و نه باهالی ازومبه داده نشده است این اشتباه و تبعیض که بنظر آقایان میآید نتیجه این است که بعضی از این ارقام بودجه تفصیلی مطابق با قانون لازم ندارد

مثلا وزارت جنگ تابع قانون استخدام کشوری نیست .

بودجه دربار بر طبق قانون استخدام نوشته نمیشود این استثنائی که ما قائل شده ایم از نقطه نظر تبعیض و ترجیح بلامرجه نبوده بلکه از نقطه نظر ایجاب قانونی است نسبت بقسمت هجدهم که مستوری و شهریه است و کمیسیون هم در اینجا داخل کرده است نظریه کمیسیون این بود که چون سال گذشته قانونی برای مستوری و شهریه بطور کلی گذرانیدیم که تا فلان مبلغ تومانی ۴ قران کسر شود و تا ۵۰ تومان بدون کسر پرداخته شود این ترتیب را گذرانیدیم حالا امسال کمیسیون می خواهد ببیند اجرای آن قانون چه تأثیر کرده مثلا شهریه که پارسل در موقعی که پیشنهاد کردند چهل هزار تومان یا متجاوز بوده بعد از اجرای قانون شهریه که از مجلس گذشته است چه فرق کرده و به بینه قانونی که پارسل وضع کرده بوده اجراء شده یا نه بعد اجازه پرداخت بدهد این نظریه کمیسیون است و کمیسیون میخواست باین ترتیب نظر کند باینجهت قسمت ۱۸ راهم داخل کرده بود در حساب ماده ۳ ولی نظر مخالفت با آن چیست بنده هم شریک با آن نظر هستم و در کمیسیون هم عرض نکردم امامت اسفانه در کمیسیون موقعی که عرض می کردم کمیسیون رسمیت نداشت که بتوانیم رایی از کمیسیون بگیریم این شهریه و مستوری بر طبق يك جزئی که پارسل مطابق قانون تصویب شده مقرر شده است .

همان طوری که آقای معتمد السلطنه فرمودند مستوری خیلی بیشتر از شهریه يك سابقه دارد بواسطه تعقیب قوی ثیل و سایر ترتیبات چنان که در سابق هم يك مذاکراتی در اطراف این کردیم که دیگر تکرارش لازم نیست عقیده مخالفین این است که می گویند امسال با این مدت کمی که از عمر مجلس باقی مانده و با گرفتاریهای زیادی که مخصوصا کمیسیون بودجه خواهد داشت با این بودجه های تفصیلی که باید آن ها را حل کند و تطبیق کند با قانون استخدام کمیسیون فرصت این که بتواند کاملاً یکی یکی تطبیق کند این ارقام را با ارقام پارسل

و ببیند این قانون بچه ترتیب اجرا شده نخواهد داشت از آن طرف هم می دانیم و امیدواریم که این عقیده را که اینجا اظهار می کنیم عملات ثابت شده باشد که در وزارت مالیه ما مخصوصا با دقتی که رئیس کل مالیه دارد قانونیکه برای وزارت مالیه میگذرانیم کاملاً اجراء شود و تکرانی هم نداریم که قانونی که وضع کرده ایم اجرا نشده است که با این مدت کمی که از عمر مجلس مانده و کارهای زیاد مخصوصا بودجه های تفصیلی وزارت خاناهاست صرف این تطبیق نکنیم زیرا ما هیچ کدام نظر نداریم که يك چیزی از آنها کم بکنند و گمان میکنم آقایان هم این نظر را ندارند چرا ؟ برای اینکه از چهار پنجاه قبل از این که آن را تصویب کردیم گمان نمیکنم تغییر عقیده داده داده باشیم ولی البته آنها هم که پارسل مخالف بودند امسال هم میتوانند مخالف باشند آقای کازرونی هم میتوانند بفرمایند می خواهیم کسر کنیم و بنده هم که پارسل مخالف بودم با کسر امسال هم دایلی ندارم موافق باشم و همانطور با مخالفت خود باقی هستم و اکثریت مجلس هم که پارسل آنطور حکومت کرده تصور میکنم امسال هم اکثریت همین حکومت را خواهد کرد و من می بینم که يك صرف وقت بیهوده است از آن طرف هم بودجه مستوری و وظائف و شهریه که احتیاج به تطبیق با قانون استخدام ندارد این است که بنده هم با پیشنهاد آقای معتمد السلطنه موافقت کردم هم در کمیسیون و هم در مجلس که این رقم هجده از این مستثنیات خارج شود حالا هم دلائل خود را عرض کردم و دلائل کمیسیون را هم آقایان تصدیق میفرمایند که صمیمانه بدوی جرح و تعدیل کاملاً عرض کردم و آنها هم بجای خودش صحیح و قوی است البته قضاوتش را هم مجلس خواهد کرد ولی این وحشی ندارد زیرمانی گوئیم که مستوری بگیر و شهریه بگیر باید حقوق خود را بگیرد و مستخدم دولت نباید بگیرد خیر مانیک گوئیم همه باید بگیرند منتهی میگوئیم برای تشخیص و اجازه ثانوی حقوق مستخدمین دولت و وزارت خاناها مجبوریم که رعایت مقدمه را بکنیم که در اینجا مجبور نیستیم حالا با الزام داریم که چون ماده روز عقب میاندازیم آن مردم بیچاره را هم معطل کنیم که دوره مجلس بسر آید و ما نتوانیم این تکلیف را همین کنیم الزامی هم ندارد سوء اثری هم در مستخدمین دولت نمیکند برای اینکه خودشان خوب میدانند که مجلس کاملاً موافق است و کمیسیون هم کاملاً موافق است و هر چه زودتر آنها بحقوق حق خودشان برسند ما و دولت هم کاری خواهیم کرد بعد از چهار پنج روز که بودجه تفصیلی به مجلس بیاید اجازه ثانوی صادر شود (جمعی گفتند مذاکرات کافی است)

رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند (عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد . آقای حاجی شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - چون با پیشنهاد دولت و رابرتی که از کمیسیون داده شده است مخالف نسبت بقسمت هجده از ماده اول که در ماده ۳ مستثنی شده است و راجع به پیشنهادی که در مجلس توجیه شد ولی در کمیسیون محل توجیه نشده بنده نسبت به اظهارات ایشان بگویم مخالف یا موافق اما راجع برابرتی کمیسیون مخالف هستم اگر چه خود مخیر نسبت بعقیده که بنده دارم و خودشان هم با من هم عقیده هستند توضیحیانی دادند و تصور میکنم در آن دیگر زیادتر از این صحبت مورد نداشته باشد لیکن بنده نسبت بسهم خودم می خواهم عرض کنم نظریه تجربه که ما کردیم در مدت يكسال در کمیسیون و مراجعه بتمام اقلام شوریه کردیم بعد از يكسال مذاکره در کمیسیون و اقلام را در نظر گذاردن بمجلس آوردن و باز بکمیسیون برگرداندن در نتیجه این شد که مبلغی از شهرها کسر شد و بکرای قطعی نسبت بشهریه داده شد

کازرونی - يكساله حاج شیخ اسدالله - بلی يكساله برای چه ؟

برای خاطر اینکه در موقع عمل دیدیم عملی نشد نمیتوانیم نسبت باقلام اظهار عقیده کنیم حالا اگر بنا باشد این شهریه و مستوری را که يك اقلام زیادی است و شاید چهل هزار قلم باشد مخصوصاً موکول کنیم باینکه اقلام و صورتش به مجلس بیاید و تمام آن صورت را مجلس و کمیسیون از نظر بگذرانند تصور نمیکنم يك مدت قلیلی که عجلالت از عمر مجلس باقی است کمیسیون بودجه موفق شود باین که مراجعه بشهریه هم نمیتواند مراجعه کند و بر فرض مراجعه کند نمیتواند نتیجه عمل بدست بیاورد باین جهت عقیده ام این است که مجلس شورای ملی عجلالت باید تصدیق و تصویب کند رایی را که درسته است ثیل داده است آن میزانی را که از آن مبلغ کسر شده کسریه را که در آن مبلغ تصویب کرده در هذالسنه هم تصویب کند تا انشاء الله مجلس دوره پنجم که تشکیل میشود يك مدت فراقتی که برای آن ها هست و وقت دارند مراجعه کنند باقلام شهریه ها را البته تمام اقلام را مراجعه کرده و معتقدم که بالاخره راجع بقسمت شهریه ها باید حل شود و باین طوری که امروز معمول است خاتمه داده شود .

بنده اساساً موافق با این طرز شهریه نیستم ما بوسه که در این مدت قلیلی این مجلس موفق شود و بتواند راه صحیحی برای اینکار پیدا کند این است که بنده عقیده دارم که اینکار موکول بشود بمجلس آینده

برای این که وقت دارند و میتوانند با يك فرصت و فراقتی تصمیم قطعی بگیرند حتی نسبت باقلام آن هم اگر بخواهند در نظر بگیرند فرصت و وقت دارند عجلالت چون این مجلس وقت ندارد نمیشود تمام ۴۰ هزار قلم را که شاید تمامش اقلام شهریه است منتظر و معطل گذاشت و بالاخره بعد از يكسال مذاکره دوره پنجم هم که میآید مجبور شود همین رایی را بدهد که ما باید بدهیم و بالاخره جمعی را معطل گذاردن بنده نتیجه در آن نمیبینم .

رئیس - آقای مساوات (اجازه)

مساوات - اولاً باید تفهیک کرد که این مطلب پیشنهاد است باصل ماده زیرا گاهی در اصل ماده و گاهی در پیشنهاد صحبت میشود پیشنهاد راجع بجز ۱۸ بود که شهریه و مستوریات باشد که تقاضا شده است حذف شود و این مسئله در کمیسیون که مطرح شده اینک عقیده کمیسیون این بود که بکسر و تعدیل در شهریه بشود و کمیسیون میدانند که در این مدت قلیلی نمی شود تمام این اقلام را اصلاح کردند نظر حذف است و نه نظر کسر فقط نظر کمیسیون بيك اصلی است از اصول قانونی که میگوید خرج دولت هم يك شکل و يك رنگ است فرق نمی کند حقوق وزارت خاناها و مستوریات و شهریه ها همه خرج مملکتی است و فرق نمی کند همان طوری که بودجه تفصیلی وزارت خاناها باید بمجلس بیاید اینهم باید صورت تفصیل به مجلس بیاید و نظر کمیسیون این است که حتماً باید صورت تفصیلی این شهریه ها بمجلس بیاید و لو اینکه این مجلس موفق نشود وارد در اقلام بشود و باید مثل سایر وزارت خاناها صورت جزئی بمجلس بیاید شاید این دوره مجلس کفایت نکند که بتمام اقلام رسیدگی کند و مثل حالا که بواسطه عدم فرصت بودجه اعتباری را تصویب کرده ایم آن وقت هم بودجه اعتباری را تصویب میکنیم این است نظر کمیسیون و میگویند همان طوری که دولت پیشنهاد کرده بهتر است .

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه)

حاج میرزا مرتضی - مخالفت بنده در قسمت از ماده ۳ است یکی از آن ها را آقای سید یعقوب و سایر آقایان فرمودند بنده هم تکرار آن را عرض میکنم آن تبعیض است که بین وزارت مالیه و سایر وزارت خاناها داده شده است در باب دادن يك دوازدهم حقوق به آن ها و ندادن آن بسایر وزارت خاناها آقای مخیر فرمودند این کار برای این است که قانون استخدام کاملاً بموقع اجرا گذارد شده و بودجه هائیکه بمجلس می آید باید بر طبق قانون استخدام باشد پس معلوم میشود که بودجه وزارت مالیه از آن هائی است که نباید بر

طبق قانون استخدام باشد و مستثنی نباشد زیرا اگر باید باشد آن هم باید مفید باشد که بودجه تفصیلی خودش را بنویسد و بیاورد بمجلس و الا بنده تصور میکنم مثل پارسل که بودجه مالیه بمجلس نیامد امسال هم بواسطه همین چیزها بمجلس نیاید و یکی دیگر راجع به بودجه امنیه و نظمی است همان ادله که برای بودجه وزارت جنگ اقامه کردند برای این که شامل قانون استخدام کشوری نیست و یکی هم قشون را نمیتوان بی پول گذاشت و بنده هم کاملاً تصدیق دارم بهمان دلائل بودجه امنیه و نظمی را هم استثناء کردند و حقوق آن ها را قبل از آمدن بودجه تفصیلی وزارت داخله بپردازند زیرا امنیه و نظمی که در شهر اتصالاً مشغول خدمت هستند نمیتوان بیحق گذاشت تا موقعی که بودجه تفصیلی وزارت داخله بعد از مدتی بمجلس بیاید بنده عقیده دارم آن ها را هم مستثنی کنیم و همان طوریکه مال قشون را تصویب کردند مال آن ها هم داده شود که آن بیچاره ها از همه دوائر زحمتشان بیشتر است البته تصدیق میفرمایند سواری که در بیابان در مقابل درد باید باشد نمیتوان حقوق او را عقب انداخت و آن ها را برای مخارج معطل گذارد تا وقتی که بودجه تفصیلی آن ها بیاید و پیشنهادی هم در این باب تقدیم کرده ام و تقاضا دارم آقایان هم همین طور تصویب بفرمایند که بودجه امنیه و نظمی را از ماده ۳ استثناء کنند و حقوق آن ها را قبل از بودجه تفصیلی مطابق بودجه پارسل بدهند .

رئیس - آقای اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان - مخالفم

رئیس - آقای سید ابوالملك (اجازه)

سید ابوالملك - پیشنهاد آقای معتمد السلطنه در فقره ۱۸ از ماده اول که در کمیسیون مورد توجه شدند این که کمیسیون عقیده داشت که شهریه و مستوریات نباید داده شود خیر کمیسیون عقیده اش این بود که باید بمجلس سایر وزارت خاناها بودجه تفصیلی آن بمجلس بیاید برای اینکه کمیسیون تصور کرد بودجه های وزارت خاناها که از روی قانون استخدام نوشته میشود خیلی زود خواهد گذشت و زحمتی ندارد و از این نقطه نظر عقیده اش این بود که باید شهریه و مستوری ها هم صورت جزئی بمجلس بیاید یعنی در بعضی از این شهریه ها که در همین مجلس گذشته است قید شده است که پس از گذشتن قانون استخدام مشمول قانون استخدام خواهد بود اینک آقای آقا سید یعقوب فرمودند که چرا حقوق مالیه و وزارت جنگ را میدهند و سایر نمیدهند برای این بود که رئیس کل مالیه يك توضیحاتی در کمیسیون داد و اظهار داشت که من باید تشکیلات مالیه را در روی يك اساسی مرتب کنم که بتوانم کاملاً

کار بکنم پس باید دست من باز باشد که بتوانم تشکیلات مرتبی بدهم که این بودجه راهرو و تشکیلات تشکیلات را مرتب کردند موافق این تشکیلات بمجلس بیاید وزارت جنگ هم که پرداخته شود از این نظر است که چون مشمول قانون استخدام بود قرار شد پرداخته شود ولی در کمیسیون بودجه خود من مخالف بودم و همین ایراد را میگردم حالا که وزارت جنگ مشمول قانون استخدام نیست و باید پرداخته شود و وزارت مالیه هم می گویند باید تشکیلاتی تأسیس کنیم بنده عرض میکنم این قید برای معلمین مدارس هم هست که مشمول قانون استخدام هستند بنده تقاضا میکنم معلمین مدارس هم استثناء شوند که قرار بگذارند که يك دوازدهم حقوق بآنها پرداخته شود تا وقتی که بودجه تفصیلی را بمجلس بیاورند .

رئیس - آقای اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان - آقای آقا سید یعقوب عرایض بنده را بد تعبیر فرمودند بنده عرض نکردم بودجه تفصیلی که بمجلس نیامده حقوق مستخدمین پرداخته شود در فرستادن بودجه تفصیلی بمجلس همه موافقم و عقیده تمام نمایندگان است که حتماً باید بودجه تفصیلی بمجلس بیاید و قبل از فرستادن بودجه هم حق دریافت وجه را ندارد فقط گفتگو در این است و تشکیله بودجه تفصیلی را تقدیم کردند حق دریافت يك دوازدهم را دارند یا اینکه منتظر صدور اجازه ثانوی باشند ؟

رئیس - آقای اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان - مخالفم

رئیس - آقای سید ابوالملك (اجازه)

سید ابوالملك - پیشنهاد آقای معتمد السلطنه در فقره ۱۸ از ماده اول که در کمیسیون مورد توجه شدند این که کمیسیون عقیده داشت که شهریه و مستوریات نباید داده شود خیر کمیسیون عقیده اش این بود که باید بمجلس سایر وزارت خاناها بودجه تفصیلی آن بمجلس بیاید برای اینکه کمیسیون تصور کرد بودجه های وزارت خاناها که از روی قانون استخدام نوشته میشود خیلی زود خواهد گذشت و زحمتی ندارد و از این نقطه نظر عقیده اش این بود که باید شهریه و مستوری ها هم صورت جزئی بمجلس بیاید یعنی در بعضی از این شهریه ها که در همین مجلس گذشته است قید شده است که پس از گذشتن قانون استخدام مشمول قانون استخدام خواهد بود اینک آقای آقا سید یعقوب فرمودند که چرا حقوق مالیه و وزارت جنگ را میدهند و سایر نمیدهند برای این بود که رئیس کل مالیه يك توضیحاتی در کمیسیون داد و اظهار داشت که من باید تشکیلات مالیه را در روی يك اساسی مرتب کنم که بتوانم کاملاً

کار بکنم پس باید دست من باز باشد که بتوانم تشکیلات مرتبی بدهم که این بودجه راهرو و تشکیلات تشکیلات را مرتب کردند موافق این تشکیلات بمجلس بیاید وزارت جنگ هم که پرداخته شود از این نظر است که چون مشمول قانون استخدام نیست و باید پرداخته شود و وزارت مالیه هم می گویند باید تشکیلاتی تأسیس کنیم بنده عرض میکنم این قید برای معلمین مدارس هم هست که مشمول قانون استخدام هستند بنده تقاضا میکنم معلمین مدارس هم استثناء شوند که قرار بگذارند که يك دوازدهم حقوق بآنها پرداخته شود تا وقتی که بودجه تفصیلی را بمجلس بیاورند .

مقام منبع ریاست محترم مجلس شورای ملی - بنده ماده ۳ را با حذف رقم ۱۸ پیشنهاد میکنم .

(عبدالله معتمد السلطنه)

رئیس - توضیحی هم دارید ؟

معتمد السلطنه - توضیحات در جلسه قبل و امشب عرض کردم فقط نقطه نظر من راجع بمستوریات و شهریه بگیر ها است و با فرمایشات آقای مساوات تا اندازه مخالفم زیرا آقای مساوات نظرشان در ماده سوم این است که با این پیشنهاد بنده موافقت ندارند و با پیشنهاد دولت موافقت دارند و حال آنکه توجه نفرمودند پیشنهاد بنده عین پیشنهاد دولت است . در پیشنهاد دولت مخصوصاً تصریح شده است که این قسمت از مستوری و شهریه بگیر ها و سایر بودجه ها پس از آنکه بودجه اعتباری تصویب شد دولت اجازه پرداخت داشته باشد کمیسیون بودجه این پیشنهاد را کرده و معتقد شد که باید بودجه تفصیلی آن ها را بمجلس بیاورند در ضمن آن اقدام بودجه شهریه و مستوریات هم بود آقای مساوات در این قسمت اشتباه کردند و اگر بخواهند با پیشنهاد دولت موافقت بفرمایند با این پیشنهاد که من تقدیم کرده ام موافق باشند و مخالفت با این پیشنهاد مخالفت با عین پیشنهاد دولت است .

رئیس - آقای سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا - عرضی ندارم

رئیس آقای مساوات (اجازه)

مساوات - بنده پیشنهاد دولت را اشتباهاً گفت مقصودم پیشنهاد کمیسیون بود پیشنهاد دولت بکلی مخالف با این پیشنهاد کمیسیون است .

رئیس - ماده سوم بطوریکه آقای معتمد السلطنه پیشنهاد کردند قرائت و رای گرفته میشود .

معتمد السلطنه - استدعا میکنم پیش نهاد امشب قرائت شود زیرا پیشنهاد دیشب مخالف با رابرتی است که امشب کمیسیون تقدیم کرده است .

رئیس - کدام یک را بخوانیم .

معتمد السلطنه - ماده سوم پیشنهادی امشب کمیسیون را با حذف رقم ۱۸ (بهمان ترتیب قرائت شد)

مقام منبع ریاست محترم مجلس شورای ملی - بنده ماده ۳ را با حذف رقم ۱۸ از این قرار پیشنهاد میکنم :

ماده ۳ - پرداخت يك دوازدهم ماهیانه از اعتبارات مصوبه در فقرات ۷ - ۸ - ۹ - ۱۰ - ۱۱ - ۱۲ - ماده اول موکول به تقدیم بودجه های تفصیلی آن به مجلس و صدور اجازه ثانوی است طرز پرداخت قسمت (۱۳) از ماده اول مطابق ماده واحده - ایست که راجع ببودجه وزارت جنگ و

ترتیب پرداخت آن بالاستقلال تصویب و خارج از این لایحه است بودجه تفصیلی که در قید شده است باید متضمن کلیه مخارج و حقوق هذالسنه وزارتخانه و مطابق با قانون استخدام باشد)

(عبدالله معتمد السلطنه)

رئیس - آقایانیکه این ماده سوم را باین ترتیبی که قرائت شد تصویب میکنند قیام فرمایند .

رئیس - تصویب نشد .

(پیشنهاد آقای حاج میرزا مرتضی به موافقت با این ماده سوم را)

بنده پیشنهاد میکنم حقوق نظمی و امنیه هم در ماده ۳ مستثنی بشود و قبل از گذشتن بودجه تفصیلی وزارت داخله اجازه پرداخت آن داده شود .

(حاج میرزا مرتضی)

رئیس - توضیح همان بود که فرمودید

رئیس حاج میرزا مرتضی - بلی

رئیس - کمیسیون در این باب چه رائی دارد .

مخیر - نظر کمیسیون را بنده مسبق نیستم چون بکمیسیون مراجعه نکردم نمی توانم بگویم فقط اینجاشکالی که دارد بودجه نظمی و امنیه در قسمت ۷ ماده اول است و تفهیک شده اگر ما به خواهیم خارج کنیم باید آن ارقامیکه باین دو قسمت است معین کنیم و از این جمع بر گردانیم و آن وقت تفهیک کنیم و بنده هم نظریه کمیسیون را نمیدانم .

رئیس - پس رأی میگیریم به قابل توجه بودن این پیشنهاد آقایانیکه قابل توجه می دانند قیام فرمایند .

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . حاج میرزا عبدالوهاب پیشنهاد فرموده اند ماده حذف شود در ضمن اینکه رأی میگیریم به اثبات رأی منفی هم معلوم میشود رأی میگیریم به ماده سوم .

مدارس - پیشنهاد عرض کرده ام (پیشنهاد آقای مدرس شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که بجای ماده سوم بکمیسیون بماده پیشنهادی دولت رأی گرفته شود .

(مدرس)

مدارس - بنده مخالف با ماده سوم بودم و با تمام پیشنهاد ها و نظری که در کمیسیون کردند مخالف بودم اصلاً این ماده فلسفه ندارد يك مردمانی در وزارتخانه ها و ادارات کار میکنند و مزدشان را میخوانند و ما نمیکنم این کار و کاردن تا به بینیم قانون استخدام جاری شده است این کار را برای که کشیده اند ؟ خوبست به بینید که کار را کی میکند مزد را کی میخوانند قانون استخدام

را جاری نکرده اند مستخدم آن جا خدمت کرده است آخرامه مزدش را باید بگیرد استثنای هیچ وزارت خانه فلسفه ندارد تمام وزارتخانه ها و ادارات مثل وزارت مالیه آخر هر ماه يك دوازدهم حقوق داده شود تا بودجه تفصیلی در مجلس تصویب شود اگر هرگز هم نشود مزد يك کسی که خدمت کرده است ۰ و باید بگیرد خرج معاش کند او را نباید معطل کنند که بودجه تفصیلی هنوز به مجلس نیامده است بنده بکلی با این فلسفه مخالفم و این استنشاء از روی عدل و انصاف نمیدانم قسمت چهاردهم و پانزدهم و دوم و سوم هم در نظر ما انشاء الله هیچ فرق ندارد.

بلی وزارت مالیه را تصدیق دارم که از روی آن فلسفه که توضیح دادند بواسطه تشکیلاتی که در نظر دارند البته او جای خودش اینها هم از روی فلسفه دیگر که گمانم این است آقای اقبال السلطان هم همین نظر را میخواهند بفرمایند بهر صورت این استثناء دلیلی ندارد علاوه بر اینکه عمر مجلس چهارم روز دیگر بیشتر نیست باید دولت هم در این مدت قلیل بتواند آن طور که در نظر است بطور مفصل بمطابق با قانون استخدام که حقیقتاً خیلی زحمت دارد یعنی يك قانون استخدامی را اجرا کردن و در تمام وزارت خانه ها درجه بندی کردن گمانم این است که مشکل باشد ما با این عجله نخواهیم بودجه های تفصیلی پیشنهاد شود و حقوق ادارات به تعویق افتد بنده مناسب نمیدانم اگر مجلس تصویب میکند از آقایان کمیسیون هم تقاضا میکنم که این عرض بنده را بپذیرد و این ماده را بنحوی که صلاح میدانند قبول کنند و کرونگیرند حقوق کسی را برای محل کسی که از روی عدالت نیست و از طرف ایالت مجلس تأکید شود که بودجه های تفصیلی را بفرستند و یک دوازدهم متساوی از روی عدل بدهد داده شود فرقی هم میان قسمت ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ نیست دیگر بنده از باب ضیق عبارت به عجله این عبارت را پیشنهاد کردم حالا مخیر کمیسیون و خود کمیسیون عبارت بهتری در نظر دارند بفرمایند و انشاء الله مجلس تصویب خواهند فرمود.

مخبر در موضوع این اظهاراتیکه فرمودند و تطبیق این اظهارات باین ماده که پیشنهاد فرمودند بنده يك اشکالی دارم و لازم است این نظریه روشن شود آن وقت گمان میکنم بتوانم نظریه کمیسیون را اظهار کنم آقای مدرس پیشنهاد کردند که يك دوازدهم از بودجه اعتباری همراه پرداخته شود اگر مقصودشان این است که یک دوازدهم از این بودجه اعتباری را فقط برای يك ماه بدهند این نظری جد است و گمان میکنم در کمیسیون هم مخالفی نداشته باشند اگر مقصود این است که يك دوازدهم از این اعتبار مصوبه را در هر ماه مرتباً داده شود آن وقت باید عرض کنم نظریه کمیسیون که

رایت داده است تا کثرت بر خلاف این بوده آن را شاید در تحت تأثیر فرمایش آقای مدرس يك تغییر عقیده در اعضاء کمیسیون پیدا شده باشد ولی تا حالا مخالف با این پیشنهاد بوده اند برای اینکه این پیشنهاد آقای مدرس از آن پیشنهادی که دولت کرده بود و کمیسیون قبول نکرد فرسنگ ها جلوتر رفته است زیرا دولت پیشنهاد کرده بود بعد از آن که بودجه های تفصیلی را به مجلس فرستاد یک دوازدهم از اعتبار مصوبه را بگیرد حالا آقای مدرس پیشنهاد میکنند چه بفرستند داده شود این يك پیشنهادی است که تاکنون مخالف با نظریه کمیسیون بوده است . اما قضیه کرو کرو کشتی هیچ مصداق ندارد زیرا مجلس با دولت طرف است و دولت هم مجری قانون است مجلس نمیخواهد مستخدمین که مشغول خدمت اند کرونگاهدارد البته حقوق آنها باید بدون تأخیر بآن ها برسد ولی مجلس میخواهد قوانینی را که میگذازند معترم بوده و اجرا شود قانون استخدام دو ماه از اختتام سنه ماضیه از مجلس گذشت و تمام ادارات و وزارت خانه ها می دانستند که در اول حمل این قانون را باید اجرا کنند فعلاً تقریباً دو ماه از هذاه السنه میگذرد و مستخدمین و وزراء و آن اشخاصیکه در درجه اول هستند و مشغول اجرای این قانون میباشد میدانستند که باید بودجه امسال بر طبق قانون استخدام باشد و تطبیق ادارات با قانون بآن صعوبتیکه آقای مدرس فرمودند نیست امروز آقای وزیر خارجه فرمودند این تطبیق هم شده است و اغلب بودجه ها هم حاضر است حالا بصرف اینکه اگر امروز ما این بودجه را تصویب نکنیم حقوق عده عقب میافتد نمیتوانم از اجرای قانون و نظارت در آن در گذریم در این چند جلسه که مذاکره کردیم بنده نظریه کمیسیون را برخلاف این دیدم.

اگرچه این پیشنهاد بصرفه دولت بود ولی آنوقت نظر حق گذاری و رعایت قانون خود دولت در مقابل این نظریه کمیسیون تسلیم شد و این حقر برای مجلس شناخت حالا ما بیائیم در مقابل يك دولتی که حقوق ما را میشناسد يك کارهایی بکنیم که شاید ما را سوق بدهد باینکه بودجه تفصیلی هم بمجلس نیاید یا اگر هم بیاید مطابق قانون استخدام باشد اینرا که عرض میکنم البته با آقایان وزراء بر خورد بنده از اشخاصی هستم که نسبت با اغلب این آقایان و قانون شناسی آنها معتقدم لکن طرف مذاکره با دولت فعلی و وزیر فعلی نیست و طرف مذاکره همه دولت ها است در اصول مشروطه و بارلمان ما نباید حتی برای بیست و چهار ساعت هم عمر دولت را تضمین بکنیم بنابراین ما همیشه باید دولت ها را در نظر داشته باشیم نه افراد را

وزیر خارجه - با اینکه کمتر وقتی میشود پنجاه روز هم از اول سال گذشته این نود روز در صورتیکه در اول تابستان مجلس پنجم افتتاح شود اولاً تا یک ماه بکار های داخلی رسیدگی کند این چهار ماه میشود فرضاً بعد از ۴ ماه مجلس رسمیت پیدا کرد و داخل کار شد چه خواهد کرد اگر بنده در آن مجلس باشم خواهم گفت بودجه های جزء را بیاورند تا مجلس تصویب کند آنوقت در این مدت باید تمام وزارت خانه ها حقوقشان معوق بماند دیگر هم به دولت ها نگاه نکنید که خوب باید هستند اگر خوب هم باشند ممکن است دو روز دیگر بروند بد هم باشند همینطور و این نظری که حضرت والا فرمودند و دولت تسلیم شد بنده الان هم تسلیم هستم و این حرف هم صحیح است البته بودجه ها باید بمجلس بیاید و مطابق با قانون استخدام هم باشد اما آقایان نمایندگان محترم باید بین این دو امر را ملاحظه کنند در صورتیکه اجازه

ثانوی از این مجلس صادر نشده یکی از دو چیز میشود یا این است که دولت مجبور میشود برخلاف رأی مجلس رفتار کند یا اینکه مجبور میشود مطابق رأی مجلس رفتار کند و حقوق ها را ندهد نتیجه این میشود که ادارات میخواهند عقیده بنده این است که باید بمجلس نمایان بودجه را و او اینکه اعتباری هم باشد تصویب کند برای اینکه نه تنها دولت میدانند خرج و دخل او چیست بلکه از آن حد هم نمیتواند تجاوز کند و هر روز از خانه هم میداند که چه مبلغ باید خرج کند حالا همانطور که آقای نصرت الدوله فرمودند پیشنهاد آقای مدرس برای ماخلی بهتر بود ولی چون حقیقتاً نیت ما این است که بودجه های تفصیلی را پیشنهاد کنیم لذا بهمان پیشنهاد خودمان قانع هستیم که پس از فرستادن بودجه های تفصیلی مجلس اجازه بدهد موقتاً حقوقها را بپردازند تا وقتی که مجلس بتواند بودجه ها را تصویب کند حالا اگر مجلس بودجه ها را تصویب کرد البته از آن روزی که تصویب میکنند بشکلی که تصویب شده اجرا خواهد شد و این ترتیب يك امر بین بینی است برای اینکه نه چرخ ادارات از کار می افتد نه دولت برخلاف رأی مجلس خرجی خواهد کرد و تکلیف مردم هم معلوم خواهد بود بنده عرض میکنم پیشنهاد آقای مدرس خیلی خوب است ولی عقیده ام اینست که اگر مجلس همان پیشنهاد دولت را تصویب کند بهتر است و البته آنطور که آقای مدرس پیشنهاد کردند دست دولت بکلی مبسوط میشود و دولت هم میتواند هر طوری که بخواهد خرج کند ولی ما نمیخواهیم دستمان مخالفت و موافقت باید راجع باطمینان و عدم اطمینان وزراء باشد و همانطور که آقای مدرس فرمودند اگر اجازه ثانوی صادر نشد نتیجه چه خواهد شد؟

مخبر - این محظوراتی که آقای وزیر خارجه ذکر کردند متأسفانه بنده آن محظورات را نمی بینم و همانطور که سابقاً در این باب با ایشان مذاکره کردیم حالا هم در مجلس عرض میکنم نظریه کمیسیون را اظهار عقیده ای که کرده است و موکول به صدور اجازه ثانوی را می آورد و اجازه ثانوی را می آورد و اجازه ثانوی را میگیرد برای اینکه مادر همین ماده سوم نوشته ایم و موکول بتقدیم بودجه های تفصیلی آن بمجلس و صدور اجازه ثانوی است این اجازه ثانوی را ما می توانیم در نیم ساعت بعد از تصویب ماده یا چهل روز بعد رأی بدهیم و هیچ مانعی ندارد دولت میتواند بگوید بودجه تفصیلی را خواستیم با قانون استخدام تطبیق کنیم نتوانستیم چهار ماه بین مهلت بدهید آنوقت شما نباید مملکت و کارکنان او را معطل کنید بلکه باید تصویب کنید در همدان سنه تنگ و تنگ بودجه مطابق بودجه سابق پرداخت شود تا این که ما بتوانیم این بودجه را با قانون استخدام تطبیق کنیم پس این چه عجله ایست که ما میکنیم

این است که از این محظور احتراز کرده تا آخرین روزی موقع انفصال مجلس است این نظریه را داریم پس این محظور که میفرمایند صحیح است ولی الزام به بین بینی امشب ندارد يك مسئله دیگری را هم بنده باید با آقایان نمایندگان و آقای مدرس و هیئت دولت تذکر بدهم که اساساً نظریه عموم ما ها با شرکت دولت است و یقین دارم نظریه دولت هم همین است که ما باید نظریه مان این باشد قبل از اینکه از مجلس متفرق شویم باید فکری کنیم که اثر فترت کمتر باشد ما باید قبل از اینکه از اینجا برویم يك قانونی وضع کرده و موادی بگذاریم که هیچ دولتی نتواند باقی بماند و در این مملکت زیست کند بدون اینکه در يك مدت محدودی مجلس را بفر ترتیبی که هست باز کند و اگر ما این نظر را داریم اول قدمش این است که از طریق بودجه این را پیش بینی کنیم اگر ما پیشنهاد آقای مدرس را تصویب کنیم دیگر از راه بودجه نمیتوانیم آن نظرها را اعمال کنیم در این صورت تصور میکنم هیچ اشکالی برای قبول و تصویب این پیشنهاد کمیسیون نیست و تمام محظورات و مشکلاتی که ذکر شد هروقت باشد پیش بینی خواهیم کرد و اگر دیدیم تا پنج روز یا يك هفته دیگر هم دولت نتوانست بودجه تفصیلی را بمجلس بیاورد و دید اجرای قانون استخدام مشکل است همانطور که شاهزاده سلیمان میرزا نسبت بقانون وزارت داخله این حرف را زدند بنده معتقدم هروقت دولتی ملاحظه کرد نمیتواند قانون را اجرا کند نباید آن را بدهد تعویق اندازد بلکه باید بمجلس آمده بگوید بفلان دلیل این قانون اجرا نمیشود و شما باید مهلت دهید که شش ماه دیگر قانون استخدام اجرا شود بنابراین این لایحه اعتباری که ما امروز میگذاریم مانع از اینست که پنج روز دیگر دولت تقاضای تصویب ماده واحده بنماید یا اینکه بودجه تفصیلی را می آورد و اجازه ثانوی را میگیرد برای اینکه مادر همین ماده سوم نوشته ایم و موکول بتقدیم بودجه های تفصیلی آن بمجلس و صدور اجازه ثانوی است این اجازه ثانوی را ما می توانیم در نیم ساعت بعد از تصویب ماده یا چهل روز بعد رأی بدهیم و هیچ مانعی ندارد دولت میتواند بگوید بودجه تفصیلی را خواستیم با قانون استخدام تطبیق کنیم نتوانستیم چهار ماه بین مهلت بدهید آنوقت شما نباید مملکت و کارکنان او را معطل کنید بلکه باید تصویب کنید در همدان سنه تنگ و تنگ بودجه مطابق بودجه سابق پرداخت شود تا این که ما بتوانیم این بودجه را با قانون استخدام تطبیق کنیم پس این چه عجله ایست که ما میکنیم

رئیس آقای سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا - بنده پیشنهاد آقای مدرس را پیشنهاد عادلانه و منصفانه می دانم زیرا اعضاء ادارات تقصیری ندارند که مثل پارسل دچار تعطیل و غیره شوند آنها هیچ گداهی نکردند اگر ما نتوانستیم بودجه آنها را بگذاریم یا اینکه عمر مجلس کفایت نکرد در مقابل این مسئله اعضاء بیچاره ادارات حقوق بگیرند مثلاً الان چهل روز است از اول سال گذشته و اعضاء ادارات مشغول کارند پس چه دلیل دارد که نباید بآن بیچاره ها حقوق داده شود در صورتی که ما اعتبار کلی آن را تصویب کرده ایم و اگر تصور میفرمائید که نظر بتجربه حاصله مثل سال گذشته بودجه ها مدتی طول بکشد آنوقت بایست یاسی تومان مجبور باعاشه هستند در صورت تعویق این حقوق اسباب زحمت برای آنها خواهد بود در هر حال همانطور که آقای مدرس پیشنهاد کردند یا همانطور که از طرف دولت پیشنهاد شده بنده موافقم که در هر مایه يك دوازدهم از بودجه که امشب اعتبارش را تصویب می کنیم بدولت پرداخت شود از طرف دیگر مادام که قانون استخدام لغو نشده بودجه را که دولت میبوسد باید مطابق قانون استخدام باشد و اگر غیر ازین باشد البته ما قبول نخواهیم کرد اما معامله ما با دولت مربوط باعضای بدست ادارات نیست اگر لازم است که از این حیث ما بدولت فشار می آوریم خوب است پیشنهاد آقای حاج میرزا مرتضی را قبول کنیم باین معنی که بوزراء و معاونین آنها مادام که بودجه تفصیلی را بمجلس تقدیم نکرده اند داده نشود یا اینکه مثلاً بکلانیکه عضو کمیسیون بودجه هستند حقوق ندهند زیرا کار را این دفعه می کنند زیرا اگر بودجه نگذرد از دو حال خارج بیست یا این است که دولت پیشنهاد نکرده یا اینکه کمیسیون بودجه و مجلس تعلل کرده است در این صورت تقصیری متوجه آن مستخدم بیچاره که از صبح تا شام برای اخذ چند قران زحمت میکشد نخواهد بود بنابراین عرض میکنم اگر لازم است فشاری وارد آوریم خوب است بمأمورین رئیس وزارتخانه ها و کلا وارد آوریم نه اعضاء ادارات

رئیس - بعد از تنفی (در این موقع جلسه برای نفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید) رئیس - گو یا آقای معاون وزارت مالیه اظهاراتی دارند . حالا موقع است بفرمائید

سلیمان میرزا - بنده پیشنهاد آقای مدرس را پیشنهاد عادلانه و منصفانه می دانم زیرا اعضاء ادارات تقصیری ندارند که مثل پارسل دچار تعطیل و غیره شوند آنها هیچ گداهی نکردند اگر ما نتوانستیم بودجه آنها را بگذاریم یا اینکه عمر مجلس کفایت نکرد در مقابل این مسئله اعضاء بیچاره ادارات حقوق بگیرند مثلاً الان چهل روز است از اول سال گذشته و اعضاء ادارات مشغول کارند پس چه دلیل دارد که نباید بآن بیچاره ها حقوق داده شود در صورتی که ما اعتبار کلی آن را تصویب کرده ایم و اگر تصور میفرمائید که نظر بتجربه حاصله مثل سال گذشته بودجه ها مدتی طول بکشد آنوقت بایست یاسی تومان مجبور باعاشه هستند در صورت تعویق این حقوق اسباب زحمت برای آنها خواهد بود در هر حال همانطور که آقای مدرس پیشنهاد کردند یا همانطور که از طرف دولت پیشنهاد شده بنده موافقم که در هر مایه يك دوازدهم از بودجه که امشب اعتبارش را تصویب می کنیم بدولت پرداخت شود از طرف دیگر مادام که قانون استخدام لغو نشده بودجه را که دولت میبوسد باید مطابق قانون استخدام باشد و اگر غیر ازین باشد البته ما قبول نخواهیم کرد اما معامله ما با دولت مربوط باعضای بدست ادارات نیست اگر لازم است که از این حیث ما بدولت فشار می آوریم خوب است پیشنهاد آقای حاج میرزا مرتضی را قبول کنیم باین معنی که بوزراء و معاونین آنها مادام که بودجه تفصیلی را بمجلس تقدیم نکرده اند داده نشود یا اینکه مثلاً بکلانیکه عضو کمیسیون بودجه هستند حقوق ندهند زیرا کار را این دفعه می کنند زیرا اگر بودجه نگذرد از دو حال خارج بیست یا این است که دولت پیشنهاد نکرده یا اینکه کمیسیون بودجه و مجلس تعلل کرده است در این صورت تقصیری متوجه آن مستخدم بیچاره که از صبح تا شام برای اخذ چند قران زحمت میکشد نخواهد بود بنابراین عرض میکنم اگر لازم است فشاری وارد آوریم خوب است بمأمورین رئیس وزارتخانه ها و کلا وارد آوریم نه اعضاء ادارات

سلیمان میرزا - بنده پیشنهاد آقای مدرس را پیشنهاد عادلانه و منصفانه می دانم زیرا اعضاء ادارات تقصیری ندارند که مثل پارسل دچار تعطیل و غیره شوند آنها هیچ گداهی نکردند اگر ما نتوانستیم بودجه آنها را بگذاریم یا اینکه عمر مجلس کفایت نکرد در مقابل این مسئله اعضاء بیچاره ادارات حقوق بگیرند مثلاً الان چهل روز است از اول سال گذشته و اعضاء ادارات مشغول کارند پس چه دلیل دارد که نباید بآن بیچاره ها حقوق داده شود در صورتی که ما اعتبار کلی آن را تصویب کرده ایم و اگر تصور میفرمائید که نظر بتجربه حاصله مثل سال گذشته بودجه ها مدتی طول بکشد آنوقت بایست یاسی تومان مجبور باعاشه هستند در صورت تعویق این حقوق اسباب زحمت برای آنها خواهد بود در هر حال همانطور که آقای مدرس پیشنهاد کردند یا همانطور که از طرف دولت پیشنهاد شده بنده موافقم که در هر مایه يك دوازدهم از بودجه که امشب اعتبارش را تصویب می کنیم بدولت پرداخت شود از طرف دیگر مادام که قانون استخدام لغو نشده بودجه را که دولت میبوسد باید مطابق قانون استخدام باشد و اگر غیر ازین باشد البته ما قبول نخواهیم کرد اما معامله ما با دولت مربوط باعضای بدست ادارات نیست اگر لازم است که از این حیث ما بدولت فشار می آوریم خوب است پیشنهاد آقای حاج میرزا مرتضی را قبول کنیم باین معنی که بوزراء و معاونین آنها مادام که بودجه تفصیلی را بمجلس تقدیم نکرده اند داده نشود یا اینکه مثلاً بکلانیکه عضو کمیسیون بودجه هستند حقوق ندهند زیرا کار را این دفعه می کنند زیرا اگر بودجه نگذرد از دو حال خارج بیست یا این است که دولت پیشنهاد نکرده یا اینکه کمیسیون بودجه و مجلس تعلل کرده است در این صورت تقصیری متوجه آن مستخدم بیچاره که از صبح تا شام برای اخذ چند قران زحمت میکشد نخواهد بود بنابراین عرض میکنم اگر لازم است فشاری وارد آوریم خوب است بمأمورین رئیس وزارتخانه ها و کلا وارد آوریم نه اعضاء ادارات

است و این قید را نموده که وقتی بودجه تفصیلی را تقدیم کرد حق داشته باشد يك دوازدهم اعتبار را خرج کند بنده تصور می کنیم برای احتراز از تاخیر و برای این که وزارت خانها و ادارات بتوانند کار خودشان را ادامه دهند بهتر اینست بهمان ترتیبی که دولت پیشنهاد کرده است تصویب بفرمایند یعنی همین که دولت بودجه های تفصیلی را تقدیم کرد بتواند يك دوازدهم از اعتبار را خرج کند.

چون دولت نمی خواهد زیاده ستش مبسوط باشد از این جهت خوبست همان پیشنهادی که کرده تصویب شود تارفع همه مشکلات بشود ضمناً چرخ ادارات هم از کار بازماند.

مخبر - نظریه اول کمیسیون هم مان بود که عرض کردم و بر حسب وظیفه از آن نظریه باید دفاع کنیم.

آقای معاون وزارت مالیه اظهار کردند قضایای بدیهی محتاج بدگر نیست و محتاج نیست عرض کنیم نظریه که کمیسیون یا يك وکیل اتخاذ می کند از نقطه نظر دشمنی با مستخدمین دولت نیست و همانطور که آقای معاون می گفتند توضیح این مسئله از بدیهه ها نیست و همان طور که سابقاً عرض کردم پیشنهاد آقای

مدرس آمدن بودجه های تفصیلی و مطابق آن ها با قانون استخدام از بین می برد ولی پیشنهاد دولت تا درجه تطبیق بودجه های تفصیلی را با قانون استخدام مقید میکنند و همان طور که آقای معاون اظهار کردند وزارت مالیه و رئیس کل مالیه که

وسيله جلب بودجه ها از وزارتخانه ها و ارسال آنها بمجلس است مواظبت خواهد کرد بودجه که موافق قانون استخدام نباشد قبول نکنند و بمجلس نفرستند و وقتی که وزارت مالیه يك بودجه را قبول نکرد و بمجلس نفرستاد پرداخت يك دوازدهم اعتبار آن بودجه

ممكن نخواهد بود بنابراین پیشنهاد دولت به تر است ولی پیشنهاد دیگری هم هست که بعضی از آقایان کرده اند که آن بانظریه اول کمیسیون و بانظریات دیگری که در اینجا عرض شد بیشتر تطبیق میکند و آن

اینست که اجازه پرداخت دوازدهم از این اعتبارات را بمجرد تصویب این لایحه بدهند و پرداخت بعدی را موکول کنند باین که بودجه تفصیلی تقدیم مجلس شود و اجازه ثانوی داده شود این قسمت از نقطه نظر

آسایش اعضاء ادارات و از نقطه نظر صدور اجازه ثانوی بهتر است زیرا فرصت پیدا می شود برای اینکه مجلس و کمیسیون فکر کنند و ببینند در صدور اجازه ثانوی بچه ترتیب باید اجازه بدهند حالا قضاوتش با

مجلس است یعنی یا اینکه همین ماده که در راپورت کمیسیون هست با حذف اجازه ثانوی که محول پیشنهاد دولت می شود تصویب گردد و یا آنکه همانطور که آقایان

پیشنهاد کردند اجازه داده شود که دوازدهم از این اعتبار پرداخت شود.

رئیس - آقای مدرس پیشنهاد خودشان را پس گرفتند و پیشنهاد دیگری کرده بودند باین معنی که پیشنهاد دولت را اختیار کردند.

پیشنهاد دیگری هم از طرف آقایان تدین و نصرت الدوله و دانش رسیده قرائت میشود:

(شرح ذیل قرائت شد) بنده پیشنهاد میکنم که قسمت اول از ماده سوم بترتیب ذیل نوشته شود يك دوازدهم از بابت برج حمل و يك دوازدهم از بابت برج نور هذالسنه از اعتبارات مصوبه در فقرات ۵-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲ پرداخته شده و قسمتهای دیگر موکول ب تقدیم های تفصیلی آن بمجلس و صدور اجازه ثانوی است.

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - آقای مدرس و نصرت الدوله در ضمن تأیید آن پیشنهاد اظهار کردند که باید رعایت حال مستخدمین را نمود بنده همه آقایان باین قسمت موافقم و لایحه از طرف دیگر این نکته را نباید فراموش کرد که حتی الامکان باید بودجه تفصیلی بمجلس آمده و تصویب شود.

بنابر این برای اینکه جمع بین این دو نظر شود ما پیشنهاد کرده ایم دوماً از امسال را که عبارت از حمل و نور است دولت مختار باشد مخارج خود را از این اعتبار بمصرف برساند و بعد مطابق همان ذکری که

در ماده سوم شده بود بودجه های تفصیلی خود را بمجلس بیاورد و الان آقایان ملاحظه میفرمایند که برج حمل گذشته و در برج نور هستیم و مخارج برج نور را هم در برج جوزا میدهند و مخارج جوزا را در سرطان

خواهند داد مع هذا دولت از امروز تا روزیکه میخواهد مخارج برج جوزا را بپردازد چهل و پنج الی ۵۰ روز وقت دارد و در ظرف این مدت میتواند بودجه های

تفصیلی خودش را بمجلس بیاورد و اگر مجلس موفق شد که آن بودجه ها را تصویب کند نعم المطلوب و الا اجازه ثانوی خواهد داد که موقتاً پرداخته شود

وزیر امور خارجه - این پیشنهاد

يك عیب دارد و آن اینست که بودجه اعتباری که حالا بمجلس تصویب میکند بودجه نیست که مطابق بر هیچیک از بودجه های سابقه باشد و يك اعتبارات جدیدی تصویب شده که با اعتبارات سابقه کاملاً تفاوت دارد

آن وقت اگر بنا شود يك دوازدهم آن را بپردازند معلوم نیست يك دوازدهم از این اعتبار چقدر است مثلاً فرض بفرمایید وزارت خارجه میخواهد حقوق برج حمل را بپردازد باید يك دوازدهم از هشتصد و پنجاه هزار تومان را دریافت نموده بپردازد و مقید بقیدی هم نیست و دست وزیر خارجه هم بکلی باز است و هر طور که بخواهد می

تواند مصرف کند.

و خوب نیست این قدر اختیار بوزیر داده شود برای این که اگر بخواهد سوء استفاده کند می تواند و اگر هم سوء استفاده نکند باز هم مبتلا بتوقعاتی است و تکلیفش هیچ معلوم نیست بعقیده بنده اگر همان پیشنهاد دولت تصویب شود خیلی بهتر است تا ما اختیار نداشته باشیم قبل از ارسال

بودجه تفصیلی خودمان چیزی خرج کنیم و اگر مامی خواستیم ملاحظه حال خود را کرده باشیم پیشنهاد آقای مدرس و آقای تدین برای ماخلی بهتر بود ولی مانی خواستیم رفاه حال خود را ملاحظه کنیم بلکه میخواهیم هم ملکیت بودجه تفصیلی داشته باشد و هم دولت مقید به آن بودجه باشد و هم ضمناً کارهای ادارات مختل نماند و برای جمع بین این دو نظریه بنده پیشنهاد

دولت را ترجیح میدهم. رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن این پیشنهاد.

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن این پیشنهاد (جمع گفتند کدام پیشنهاد) پیشنهاد آقای تدین و دانش و نصرت الدوله آقایانی که قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده قلیلی قیام نمودند) رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای حاج میرزا مرتضی قرائت میشود.

بنده پیشنهاد میکنم يك دوازدهم حقوق مستخدمین را پرداخته حقوق وزراء را تا بودجه تفصیلی نگذشته بهیچ وجه نپردازند.

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه)

حاج میرزا مرتضی - پیشنهاد بنده جمع بین نظر آقای مدرس و کمیسیون را میکند زیرا وزراء مسئول اجرای قانون استخدام هستند و مستخدمین مسئول نیستند که بواسطه تطبیق بودجه با قانون استخدام

مأحقق آنها را راعب انداخته و توقیف کنیم تا وقتی که قانون بموقع اجرا گذاشته شود.

قانون را وزیر باید اجراء کند از این جهت اگر حقوق وزیر داده نشود تا موقعی که بودجه های تفصیلی را مطابق قانون استخدام بنویسد و بمجلس بیاورد این يك مطلبی است ولی حقوق مستخدمین باید پرداخته شود اگر این پیشنهاد تصویب شود جمع بین هر دو نظر شده است.

مخبر - آقای حاج میرزا مرتضی در تأیید پیشنهاد خودشان فرمودند جمع بین نظر کمیسیون و پیشنهاد آقا مدرس است بنده لازم است توضیح بدهم که پیشنهاد ایشان جمع بین نظر کمیسیون و آقای مدرس را نمیکند و بنده مکرر عرض کرده ام که عادت ندارم در يك

قسمت هائی که جلب توجهات خارجی می شود چیزی عرض کنم و همچنین مکرر عرض کردم که کمیسیون این نظر را ندارد که برای اجرای قانون استخدام حقوق مستخدمین و وزراء گرو بکشد و کمیسیون هم نمی خواهد شوخی کند در هر حال این پیشنهاد مربوط بنظر کمیسیون است. آقای تدین رشد همان پیشنهادی است که آقای وزیر خارجه فرمودند یعنی پیشنهاد دولت است.

رئیس - رأی میگیریم بقابل بودن این پیشنهاد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند. رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای حائری زاده قرائت می شود.

(شرح ذیل قرائت شد) حائری زاده پیشنهاد میکند ماده ۴ عبارت ذیل نوشته شود:

ماده ۳ پرداخت يك دوازدهم ماهیانه از اعتبارات مصوبه در فقرات ۵-۷-۸-۹-۱۰ و ۱۱ و ۱۲ ماده اول الی اول برج میزان ۱۳۰۲ موکول بتقدیم بودجه های تفصیلی آن بمجلس خواهد بود و بعد بمحتاج بصورت اجازه جدید است الخ

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه) حائری زاده اگر اجازه داده شود که يك دوازدهم از این اعتبار را بپردازند آن وقت آن معظوری را که آقای وزیر خارجه فرمودند تولید میشود آن وقت يك زحمتی برای وزراء اگر صحیح العمل باشند تولید و اگر صحیح العمل نباشند برای

اینکه در این مدت شش ماه اگر مجلس فرصت کرد که بودجه های تفصیلی را تصویب میکند و اگر فرصت نکرد دولت سعی میکند که تا اول میزان مجلس جدید را افتتاح نماید دولت هم در این ۶ ماه بسته نیست باین جهت بنده این پیشنهاد را تقدیم کرده ام.

رئیس عقیده کمیسیون چیست؟ مخبر بنده نمی توانم عقیده کمیسیون را عرض کنم برای اینکه بطوری عقاید مختلف است که جمع بین این عقاید برای بنده مشکل است.

معاون وزارت مالیه پیشنهاد دیگری که شده تا يك اندازه دست دولت را بازمی دارد شاید اینقدر هامورد احتیاج نباشد و بنده تصور میکنم اگر پیشنهاد دولت را گرفته شود از هر جهت بهتر است.

رئیس رأی میگیریم باین پیشنهاد آقایانی که قابل توجه می دانند قیام فرمایند. (قلیلی قیام نمودند) رئیس قابل توجه نشد.

پیشنهاد آقای منتصر الملك قرائت می شود.

(شرح ذیل خوانده شد) بنده پیشنهاد می کنم ماده ۳ اینطور نوشته شود: پرداخت يك دوازدهم ماهیانه اعتبارات مصوبه در این قانون موکول بقدیم بودجه های تفصیلی آن بمجلس و برای اینکه ثانیاً توضیح نداده باشم عرض میکنم نظر کمیسیون بعد از آن که پیشنهادی است که آقای وزیر خارجه فرمودند یعنی پیشنهاد دولت است.

رئیس - رأی میگیریم بقابل بودن این پیشنهاد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند. رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای حائری زاده قرائت می شود.

(شرح ذیل قرائت شد) حائری زاده پیشنهاد میکند ماده ۴ عبارت ذیل نوشته شود:

مخبر - این پیشنهاد با همان دولت مطابق است منتهی عبارت فرق دارد در آن پیشنهاد کمیسیون اگر عبارت « بعد از صدور اجازه ثانوی » را حذف کنند مطابق باین پیشنهاد میشود و اگر آقای منتصر الملك این نظر را دارند کسان می کنند اگر با حذف صدور اجازه ثانوی موافقت کنند بهتر باشد.

منتصر الملك بنده پیشنهاد خود را پس میگیرم. رئیس - آقایان مصباح دیوان و زنجانی و مدرس پیشنهاد کرده اند که بماده پیشنهادی دولت رأی گرفته شود این پیشنهاد يك پیشنهاد شخصی است و باید بقابل توجه بودن آن رأی گرفته شود و اگر بخواهند همین امشب رأی گرفته شود طریقه دیگری هم دارد و آن اینست که اول بماده پیشنهادی کمیسیون رأی بگیریم اگر رد شد آنوقت به پیشنهاد دولت رأی گرفته شود حالا هر کدام را آقایان صلاح میدانند رأی گرفته شود.

مخبر - اگر از پیشنهاد کمیسیون عبارت (صدور اجازه ثانوی) را حذف کنیم هم آقایانی که با پیشنهاد کمیسیون موافقت دارند و هم آقایانی که میخواهند به پیشنهاد دولت رأی بدهند هر دو میتوانند رأی بدهند.

(ماده سوم با این اصلاح قرائت شد) رئیس - رأی میگیریم باین ماده آقایانی که تصویب مینمایند قیام فرمایند (عده کثیری قیام نمودند) رئیس - تصویب شد و دو فقره طرح رسیده قرائت و مرأجه بکمیسیون مبتکرات میشود.

(۱) در این چند روزه که انجمن نظارت طهران شروع بتوزیع تعرفه نموده است در موضوع بی ترتیبی ها و دسائسی که در اخذ تعرفه روی داده اشتها را تنگی در حرج جریان دارد که شاید بتوان گفت بعد شایع رسیده است و چون یکی از حکمتهای تعیین وقت شروع بتجدید انتخابات در سه ماه قبل از ختم دوره تقنینیه مسلماً بعمل آمدن نظارت مجلس در اجراء قوانین و مراقبت در حسن انتظام و صحت جریان انتخابات است و انجام این مقصود که عبارت از اداء وظیفه نمایندگی است جز با وضع و اجراء قوانین لازمه عملی نخواهد بود لهذا اعضاء کنندگان این ورقه مواد ذیل را پیشنهاد مینمایند که فوراً بکمیسیون

مبتکرات ارجاع ویس از طی مدارج لازم بکمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات ارجاع شده از تصویب مجلس شورای ملی بگذرد و بوسیله اجرای آن از عملیاتی که برخلاف قوانین و غیر مشروع است جلوگیری شود.

ماده اول - اگر کسی تعرفه انتخابات را فروخته یا خریداری نماید یا در اخذ تعرفه و دادن رای ساخته کاری و تقلبی از قبیل تکرار در گرفتن تعرفه و دادن رای و تبدیل اسم برای تکرار تعرفه و رأی و ساختن تعرفه و امثال اینها را مرتکب شود یا دیگران را با اعمال مذکور تشویق و وادار کند جلب بها که شده پس از ثبوت تقصیر مجازات خواهد شد.

۲ - فروشنده تعرفه از حق رای در انتخابات در دوره محروم بوده بعلاوه از يك تا پنج روز حبس خواهد شد خریداری کننده تعرفه و اقدام کننده بهر گونه تطمیع از حق رای و حق انتخاب شدن در دوره انتخابیه محروم بوده بعلاوه دو روز یا یک هفته حبس خواهد شد سازنده تعرفه و اقدام کننده به تهدید در انتخابات از حق رای و حق انتخاب شدن در دوره انتخابیه محروم شده بعلاوه سه تا پانزده روز حبس خواهد شد.

تکرار در اخذ تعرفه و دادن رای موجب سلب حق رای در يك دوره و يك روز حبس خواهد بود.

مجازات سایر تقلبات در عمل انتخابات باقتضای اهمیت آنها و مطابقت آنها با تقصیرات مذکور فوق در حداقل و اکثر مجازاتهای مذکور خواهد بود.

۳ - وزیر داخله و عدلیه مأمور اجراء این قانون هستند سید محمد تدین • سید المعقین • (مساوات) محمد صادق طباطبائی • محمد طاهر الطبرسی • محمد نجات • کیخسرو شاهرخ • سلیمان بن محسن • رکن الملك • حائری زاده • مستشار السلطنه • میرزا یانس ناظم العلماء •

(۲) ما امضاء کنندگان ذیل پیشنهاد میکنم که ماده واحده ذیل برای جلوگیری از وسائل و تقلب در انتخابات تصویب گردد:

هر کس بجرم خریداری تعرفه و فروش تعرفه دستگیر و این جرم محقق گردد از حق انتخاب کردن و انتخاب شدن محروم خواهد بود.

فیروز • سهام السلطان • حاج سید عبدالوهاب رضوی • م-ع- کازرونی رئیس - این طرح را ارجاع میشود بکمیسیون مبتکرات و چون فوریت دارد ممکن است کمیسیون فردا تشکیل شود و برای فردا شب راپرت بدهند آقای اقبال - السلطان راجع بماده سوم تبصره پیشنهاد کرده بودند که فراموش شد قرائت شود و

مبتکرات ارجاع ویس از طی مدارج لازم بکمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات ارجاع شده از تصویب مجلس شورای ملی بگذرد و بوسیله اجرای آن از عملیاتی که برخلاف قوانین و غیر مشروع است جلوگیری شود.

ماده اول - اگر کسی تعرفه انتخابات را فروخته یا خریداری نماید یا در اخذ تعرفه و دادن رای ساخته کاری و تقلبی از قبیل تکرار در گرفتن تعرفه و دادن رای و تبدیل اسم برای تکرار تعرفه و رأی و ساختن تعرفه و امثال اینها را مرتکب شود یا دیگران را با اعمال مذکور تشویق و وادار کند جلب بها که شده پس از ثبوت تقصیر مجازات خواهد شد.

۲ - فروشنده تعرفه از حق رای در انتخابات در دوره محروم بوده بعلاوه از يك تا پنج روز حبس خواهد شد خریداری کننده تعرفه و اقدام کننده بهر گونه تطمیع از حق رای و حق انتخاب شدن در دوره انتخابیه محروم بوده بعلاوه دو روز یا یک هفته حبس خواهد شد سازنده تعرفه و اقدام کننده به تهدید در انتخابات از حق رای و حق انتخاب شدن در دوره انتخابیه محروم شده بعلاوه سه تا پانزده روز حبس خواهد شد.

فعل قرائت میشود (شرح آتی قرائت شد)

بنده تبصره ذیل را برای الحاق بماده ۳ پیشنهاد میکنم: تبصره - وزارت مالیه مختار است که مستمریات را بطور ماهیانه یا سالیانه بپردازد.

(اقبال السلطان) رئیس - آقای اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان - چون معمول این بوده است که تاکنون مستمریات را دولت سالیانه میپرداخته است و نظر باینکه اغلب از مستمریات ده تومان و پنج تومان است اگر بواسطه این قانون بنا باشد بپردازند برای اشخاصی که مستمری دارند خیلی اسباب زحمت است خوبست بوزارت مالیه اختیار داده شود اگر مبلغ آنها کم است يك مرتبه و الا بمراتب بپردازند

رئیس - چون مقداری از شب گذشته خوبست فردا شب در این باب مذاکره کنیم دستور اول بودجه مملکتی • ثانیاً لایحه کمیسیون بودجه راجع به سواران بخنثیاری ثالثاً بودجه وزارت خارجه بابت سه ایستیل رابعا راجع بجمع الدوله آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - در چند شب قبل قرار شد قانون میرزی شب پنجشنبه جزء دستور گذاشته شود خوبست جزء دستور فردا شب قرار داده شود

وزیر خارجه - بنده وعده داده بودم پیشنهادی نسبت بقانون تجدید مدت توقف سفراء تقدیم مجلس کنم حالا تقدیم میکنم برای اینکه ارجاع بکمیسیون خارجه فرمایند و تمنا میکنم در انجام آن تسریع بفرمایند.

مجلس هفت ساعت و نیم از شب گذشته ختم شد رئیس مجلس - مؤتمن الملك جلسه ۲۶۸ صورت مشروح مجلس لیله پنجمشنبه ۱۳۰۲ نور ۱۳۴۱ برابر ۱۶ رمضان المبارک ۱۳۴۱ (مجلس تقریباً پنج ساعت از شب گذشته برباست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید)

صورت مجلس لیله چهارشنبه ۱۲ نور را آقای امیر ناصر قرائت نمودند رئیس - آقای سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا - بنده پس از تصویب صورت مجلس عرض دارم رئیس - آقای اقبال السلطان (اجازه)

اقبال السلطان - آقای امین التجار را که غائب بی اجازه نوشته اند مریض

را که غائب بی اجازه نوشته اند مریض

را که غائب بی اجازه نوشته اند مریض